

Nytt från VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING 1986:2

ÅRGÅNG 3

MEDLEMSBLAD FÖR
VÄRMLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENING
REDAKTÖR: ANDERS HÖGLUND

ADRESS: c/o ANDERS HÖGLUND
LISAS HÖJD 5
681 00 KRISTINEHAMN
TELEFON 0550/81525

FRAN ARSMÖTET FRAN ARSMÖTET FRAN ARSMÖTET FRAN ARSMÖTET

EFTER NÅGRA TURER FRAM OCH TILLBAKA AVHÖLLS FÖRENINGENS ÅRSMÖTE I GAMLA BADHUSET I KARLSTAD, LÖRDAGEN DEN 22 MARS. ETT 70-TAL AV MEDLEMMARNA HADE MOTT UPP.

OCH MED ATT VI TVINGADES BYTA DATUM FÖR MOTET, FICK VI INTE NÅGOT FÖREDRAG AV DAG STÅLSJÖ, UTAN PETER OLAUSSON PÅ VÄRMLANDSARKIV STÄLLDE UPP OCH PRATADE OM HÄRADS RÄTTSSARKIV. VI HAR DOCK LÖFTE FRÅN DAG STÅLSJÖ ATT HAN SKA KOMMA VID ETT SENARE TILLFÄLLE.

STADGE-ENLIGA ÄRENDEN

Föreningens styrelse beviljades ansvarsfrihet av årsmötet.

Medlemsavgiften blir densamma som föregående år, d.v.s. 50 kronor, men s.k. familjemedlem betalar 5 kronor. Orsaken till det är att det är lättare för kassören att hålla reda på det faktiska antalet medlemmar,

Vid förra årsmötet föreslogs en ändring av § 5 i stadgan. I stadgan står "Årsmötet utser ordförande, fyra ordinarie styrelseledamöter...". Enligt förslaget från förra året skulle det i stället stå "Årsmötet utser ordförande, fyra till sju ordinarie styrelseledamöter...". Årsmötet godkände förslaget, vilket innebär att stadgeändringen är fastslagen. Vinsten är att ett större antal ger större geografisk spridning av styrelseledamöterna.

Till ordförande för år 1986 valdes Anders Höglund, Kristinehamn.

Nya ordinarie ledamöter i styrelsen är Ingvar Dahl, Arvika, Carl-Fredrik Holmer, Karlstad och Anette Stenback, Hagfors.

Nya suppleanter är Kenneth Larsson, Arvika och Maj Andersson Sysseback. Hela styrelsen hittar Du på annan plats i medlemsbladet.

Till revisorer valdes Sten Ek och Johan

Backlund, och till revisorsuppleant valdes Bengt Tholin, alla från Karlstad.

Valberedningen består som tidigare av tre Karlstadsbor, nämligen Peter Olausson (sammankallande), Eva Fredriksson och Gunnel Kvarnström.

OVRIGA FRÅGOR

Under rubriken övriga frågor gavs information, och fattades några beslut. Informationen först.

Kassören meddelade att allt nu är klart för att föra över medlemsregistret på data. Ingen behöver vara orolig för detta. Informationen finns endast hos kassören, och ingen utomstående kan komma åt den. Dataöverföringen innebär flera fördelar, bl.a. skrivs adresslappar ut med hjälp av datamaskinen. Tidigare har kuverthanteringen tagit minst en arbetsdag per utskick.

Ett annat steg i arbetsbesparande riktning har tagits, i och med att vi skaffat kuvert med adresstryck. Det är ingen fördyring, utan tvärt om en besparing på ca 25 öre per kuvert mot att köpa i en pappershandel.

Vidare påpekades att Du som flyttar måste anmäla adressändring. Det innebär betydande svårigheter att hitta Er efter att eftersändningen upphört.

Forts nästa sida.

Forts från föregående sida.

FATTADE BESLUT

Beslut fattades i tre frågor. För det första beslutades att vi **ännu** inte ska ta stalling för eller emot ett medlemskap i Riksförbundet, utan avvakta utvecklingen.

För det andra, togs beslut om att gå med i Bildningsförbundets projekt att revidera forskarkatalogen för Värmland. Det innebar att föreningens medlemmar kommer att tas med i katalogen. Som underlag för detta används den **enkät** som sändes ut till medlemmarna i samband med "Nytt från..." nr **2:85**. Du som inte sänt tillbaka den, eller som **ännu** inte fått någon, får en i detta utskick. Styrelsen vädjar till Dig att snarast fylla i den och skicka den tillbaka. Det galler även de som har få eller inga intressen alls i **Värmland**.

För det tredje, togs beslut om att ge ordförande en ersättning **på** 1000 kr för utlägg i form av telefon, avskrivning av skrivmaskip, papper **m.m.**

STUDIERESA

Styrelsen fick årsmötets uppdrag att undersöka möjligheterna att göra en studieresa till Landsarkivet i Göteborg.

AVTACKNING

Innan årsmötet avslutades med Peter Olaussons föredrag, avtackades först Leif Gidlöf för sina insatser för släktforskningen i Värmland och för vår förening. Han flyttar till Stockholm och ett nytt arbete. Två av styrelsens medlemmar, Yvonne **Korsbo** och Ulf Nilsson, drar sig tillbaka i och med årsmötet. Yvonne var inte närvarande, så ingen kunde säga "några val valda ord" till henne. I stället tackas Du genom detta för Din insats för föreningen. Du får, liksom Leif och Ulf, en bok (blommor skattar så fort åt förgängelsen). Tack alla tre.

ADRESSANDRINGAR

Karl-Gustaf Mattsson, Kruthusvagen 6E, 546 00 Karlsborg, tel. 0505/11601

Sonja Haugen, Pl. 1512, 680 60 Sysseback, tel. 0564/10149

Gun Albinsson-Karlssons gatuadress **f**
ska vara Eriksborgsgatan

Åke Karlsson, Flöjtgatan 108, 654 71
Karlstad, tel. 0541133591

DATAREGISTER - EMIGRANTER

Nedanstående brev har redaktören fått från Bertil Grundström i Tranås:
Jag kan nu orientera Dig om att jag gått igenom samtliga rulla över de sv-am **kyrkoförsamlingarna** i Wisconsin som finns vid Emigrantregistret och registrerat de personer som antingen utflyttat från Värmland eller om utflyttning ej angivits, som funnits vara födda där.

Totalt har 40 rullar undersökts och 807 personer registrerats på dator. Utskrift har sedan skett och en omgång av listorna finns vid Emigrantregistret.

Jag har naturligtvis en utskrift och den som nu söker borttappade värmlänningar i USA kan ju försöka leta vid **Emigrantregistret** eller tillskriva mig så skall jag leta utan kostnad.

Speciellt finns många från Sunne, **Rudskoga**, Lekvattnet och Fryksande. Jag håller nu på med de 70 sista rullarna för Minnesota och därefter ar alla rullar som finns vid Emigrantregistret genomgångna plus några extra som tagits från Emigrantinstitutet i **Växjö (Nord- och SydDakota)**.

Bertil Grundström
Långgatan 4
573 00 Tranås

Red. anm.: Visst ar det tur att det bland oss finns människor som ar **besjälade** av en idé. Många har anledning att vara tacksamma för det.

ARKIVTIPSET

Ovanstående brev från Bertil Grundström fyller val sin plats som detta nummers arkivtips. Redaktören vill ha in fler tips om användbara källor, antingen som Du ställt i ordning själv, eller som andra privatpersoner eller institutioner har.

DITT MEDLEMSBLAD - DIN MEDVERKAN!

VSF:s ARKIV

Varmlands Slaktforskarförening har sitt än så länge blygsamma arkiv i Gamla Badhuset i Karlstad. Du som är medlem, kan få tillgång till det genom kontakt med Torun Mossfeldt, som arbetar på Emigrantregistret på översta våningen i huset. Arkivet har presenterats i tre olika nr av medlemsbladet. Har följer en presentation av hela arkivet.

1. Nytt från Varmlands Slaktforskarförening, 1984:1-3, 1985:1-4, 1986:1-2.
2. GF-Aktuellt (Genealogiska Föreningen) 1984:58-63, 1985:64-67, 1986:68-69
3. VSGF-bladet (Västra Sveriges Gen. För.) 1984:1-2, 1985:1-4, 1986:1.
4. GU-Nytt (Genealogisk Ungdom) 1984:41-44, 1985:45-47, 1986:48-49
5. MGF-Nytt (Midalva Genealogiska Förening) 1981:4, 1982:1-4, 1983:3-4, 1984:1-4, 1985:1-4, 1986:1-2
6. MGF:s medlemsförteckning 1983, 1984, 1985
7. Slaktforskarförteckning - Medelpad 1981, 1982, 1983.
8. Släkttavlan (Staffanstorps Slaktforskarförening) 1984:1-2, 1985:2-4
9. Alir-anor (Söderhamns Slaktforskarförening) 1984:1-4, 1985:1-4.
10. Alirs forskarförteckning 1983.
11. Datalistor över svenskamerikanska församlingar i några counties, framtagna av Bertil Grundström i Tranås.
12. Anno Domini (Nohra stadz och bergslagz slegtorskare blad) 1983:3, 1984:4-5, 1985:6-7.
13. Västerås Slaktforskarklubbs forskarförteckning, 1984 med tillägg.
14. Vallonattlingen 1975:1
15. Index till skriften Vallonattlingen.
16. Slaktforskarnytt (Data i slaktforskningen, DIS) 1984:18, 1985:19-21.
17. AnRopet (StorStockholms Genealogiska Förening) 1986:1.
18. Vastgötagealogen (Vastgöta Genealogiska Förening) 1984:2.
19. VGFkontakt (Vastgöta Genealogiska Förening) 1985 febr.
20. Mikrofilm och arkivkatalog, Rudskoga i Värmland.

ANOR SOKES

Mr Albert Strand från Rutland, N. Dakota besöker Sverige från den 20 juni t. o.m. den 10 juli, tillsammans med sin son och sonhustru Tom och Linda Strand, från Whitefish Bay, Wisconsin. De är mycket intresserade av att få kontakt med ännu okända släktingar - för eventuell visit under deras vistelse här. För deras rakning efterlyser jag syskon och deras attlingar till följande personer:
 ERIK GUSTAFSSON, född 1801-12-16 i Gåsborn. Hans hustru
 ANNA NILSDOTTER, född 1808-06-06 i Gåsborn. Deras barn:
 JONAS, född 1831-11-13 i Gåsborn
 NILS, född 1833-01-21 i Gåsborn
 GUSTAF, född 1835-07-08 i Gåsborn
 ANNA-LISA, född 1836-12-28 i Gåsborn

ERIK, född 1838-08-07 i Gåsborn
 STINA-CAJSA, född 1840-06-14 i Gåsborn
 ERIK, född 1843-09-18 i Östmark
 MARIA-STINA, född 1849-09-07 i Östmark
 Nils Johans attlingar är kända. De båda Erik dog som barn. Anna-Lisa emigrerade till USA - mormor till Albert Strand.
 Söker också attlingar efter barnen JONAS, GUSTAF, STINA-CAJSA och MARIA-STINA. Familjen flyttade år 1840 från Gåsborn till Östmark sn.
 Finns det någon som kan ge tips om ättlingar till föräldrarnas ev syskon samt barnens attlingar? VAR SNÄLL OCH HÖR AV DIG SNARAST! Är tacksam för alla ledtrådar som kan föra mig fram till nu levande släktingar.

Maj Fischer
 Solhagavägen 12, 7 tr., 143 00 VÅRBY
 Tel. 08/710 62 10 eller 081710 32 16

Mer om Slekten Sunmann i Norge, og dens forgrening - er til Stavnas og Värmskog -- en forenklet oversikt.

Let tidligere nummer av dette tidsskrift brakte jeg en kortfattet oversikt over slektene Sundman i Värmland og Sunmann i Norge gjennom 180 år.

Jeg vil denne gang ta for meg farfars farmors gren, som kom fra Stavnas og Värmskog. For å lette oversikten tar jeg imidlertid med alt fra begynnelsen:

PROBANTEN:

TORE SUNMANN. Fsdtd 1965 i Kongsberg, Norge. Student.

FAR:

PER HENNING SUNMANN. Fsdtd 1927 i Kongsberg. Tegner. Informasjonssjef ved A/S Kongsberg Vapenfabrikk. 1 barn.

FARFAR:

ANDERS (ANDERSEN) SUNMANN. Født 1892 og død 1957 i Kongsberg. Musiker. Bokbindermester. 1 barn.

FARFARS FAR:

ANDERS EDVARD ANDERSSON. Født 1861 i Stavnas, Värmland. Flyttet med foreldrene til Hof i Vestfold (Norge) ca. 1869. Gift 1883 og bosatt i Kongsberg. Ble norsk statsborger i 1905. Døde 1938 i Kongsberg. 2 barn.

FARFARS FARFAR:

ANDERS OLSSON SUNDMAN Fsdtd 1824 i Blomskog, Värmland. Ble gift 1858 i Hof i Vestfold med:

FARFARS FARMOR:

LOVISA ERIKSDOTTER. Fsdtd 1831 i Värmskog. Død 1882 i Hof i Vestfold.

FARFARS FARMORS FAR:

Hemmansägare Erik Andersson. Født 1797 i Värmskog. Bodde bl.a. i Rolfsbol.

FARFARS FARMORS MOR:

MARIA OLSDOTTER. Fsdtd 1801. Göksbol, Stavnas.

FF IM FF:

ANDERS ANDERSSON. Født 1768 i Värmskog.

FF IM FM:

ANNIKA ERSWITTER. Fsdtd 1760 i Värmskog.

*****^*****

VIGSELBOKSREGISTRERINGEN

NYA MEDLEMMAR

I nr 1:86 presenterades DIS' projekt med vigselboksregistrering. Där konstaterades att register fanns för Filipstad, Karlstad, Kristinehamn och Fryksande. Under arbete ar Dalby (Maj Fischer), Gillberga (Ingvar Dahl), Nordmark (Elisabeth Thorsell), Rudskoga (Anders Höglund), och Stavnas (Peter Olausson). Nu har några ytterligare tillkommit, nämligen Borgvik (Peter Borg, Lungsund), Visnums Kil (Dagmar Carlsson, Mariestad), Bjurtjarn (Carin Widén, Karlstad), Norra Råda (Carl-Fredrik Holmer, Karlstad), Värmskog (Ingrid Johansson, Grums) och Lungsund (Per Ahlén, Lidköping).

Det innebar 15 av drygt 90-talet församlingar. Säkert finns det många som skulle kunna bidra till att ytterligare öka antalet församlingar som får sina vigselböcker registrerade. Slå Dig ihop med någon eller några, om Du tror att uppgiften ar för stor för att Du skall klara av den. Las mer i nr 1:86. Hör av Dig nar Du bestämt Dig.

FF FM MF:

OLOF JACOBSSON. Fsdtd 1762 i Stavnas. Død 1834 i Stavnas.

FF IM MM:

BRITTA ANDERSDOTTER. Født 1774 i Stavnas. Død 1839 i Stavnas.

FF IM FF F:

ANDERS GUNNARSSON i Resbol.

FF IM FF M:

ANNIKA NILSDOTTER i Resbol.

FF IM IM F:

ERIK LARSSON i Näs.

FF IM IM M:

KARIN MÅNSDOTTER i Näs.

FF IM MF F:

JACOB PERSSON i St. Skasås.

FF IM MF M:

MARIA OLSDOTTER i St. Skasås.

FF IM MM F:

ANDERS CARLSSON i Göksbol, Stavnas.

FF IM MM M:

MALIN BRYNGELSDOTTER i Göksbol, Stavnas.

Så langt er alt sikkert. Videre er det mulig at JACOB PERSSON fra Byn og KARIN NILSDOTTER fra Skasås (som giftet seg 1724) er Jacob Perssons (FF IM MF F) foreldre.

Det er også mulig at Kyrkvärden JACOB ERSSON er Per Jacobssons fra Byn's far igjen.

Tilslutt er det også mulig at BRYNGEL HALVARDSSON er Malin Bryngelsdotters (FF IM MM M) far.

Det ville vart interessant om noen hadde kommentarer eller tilføyelser.

Vennlig hilsen

Per Sunmann,
postboks 411 Nymoen,
N-3601 Kongsberg, Norge.

Erica Nilsson, Hagavagen 2, 663 00 Skoghall

Margareta Karlsson, Helgumsvagen 13, 653 46 Karlstad

Mechtild Saaw, Farjestadsvagen 71A, 654 65 Karlstad

Ingrid Larsson, Box 87, 680 60 Sysleback

Bengt Skoglund, Katrinebergsvagen 1, 653 42 Karlstad

Sven-Olav Olsson, Etterstadsletta 112, N-0659, Oslo 6, Norge

Maybritt Andersson, Västra Casino, 682 00 Filipstad

Berit Sundqvist, Östra Gustavsbergsvägen 4, 653 45 Karlstad

AI:19. HUSFÖRHÖRSLÄNGD, 1851 - 1855

NAMN	FÖDD	SOCKEN	TITEL	BOSTADSORT	SIDA
Almqvist, Gustafva	1825 26/6	Örebro	Hushållerska	Pastorsbostallet. Sunnebohl	271
Berggren. Carl August Carlsson	1817 26/11	Nysund	Backstugusittare	Södra Undersbohl	256
Berggren, Jonas	1795 1/7	Rudskoga	Backstugusittare	Bäsebohl	26
Berggren, Katrina Juliana	1820 18/2	Wisnum	Piga	Rotehjon	318
Bjur, Olof Olsson	1812 9/5	Nysund	Soldat	Östra Bjurvik	21
Björk, Anders Larsson	1786 12/5	Rada	Backstugusittare	Skottlanda	227
Björk. Carl Jansson	1822 13/5	Wisnum	Soldat	Björkebohl	8
Björk, Sven Olsson	1829 27/12	Nysund	Soldat	Björkebohl	8
Björkman, Anders	1786 12/5	Råda	Afskedad soldat	Rotehjon	317
Björndahl, Brita Lisa	1793 13/5	Carlskoga	Hustru	Östra Guttebohl	115
Blixt, Salomon	1837 4/1	Wisnum	Dräng	Gaterud	284
Blom, Kajsa	1816 10/5	Warnum	Enka	Östra Guttebohl	112
Boström, Erik Ersson	1820 30/8	Qvistbro	Backstugusittare	(Sjö-)Torp	303
Boström, Johanna	1832 7/6	Wisnum	Hustru	Björkebohl	6
" "	" "	"	Piga	Gaterud	284
Bratt. Johan Erik	1795 5/12	Carlskoga	Torpare	Brotorp	46
Carlgrén, Vendela M U	1837 9/5	Långserud	-	Pastorsbostallet, Sunnebohl	271
Carling, Carl Andersson	1824 9/11	Carlskoga	Sockenskräddare	Skottlanda	227
Dahl, J P Olsson	1818 22/4	Carlskoga	Soldat	Persbohl	183

SLAKT- OCH SOLDATNAMNSREGISTER.

Undertecknad har sammanställt ett slakt- och soldatnamnsregister för Rudskoga socken, omfattande åren 1851 - 1895. Ovan ses en av de 68 sidorna. Registret tar upp var och en av de 8 husförhörslängderna för sig. Samma personer återfinnes alltså på flera ställen. Redovisningen omfattar personnamn, födelsedatum, födelsesocken, titel, bostadsort och sidhänvisning till den aktuella husförhörslängden. Den intresserade kan få köpa registret i lösbladsystem till självkostnadspris + porto, 45 kronor.
DU SOM GJORT NÅGOT SOM ANDRA KAN HA NYTTA AV, HOR AV DIG TILL MIG, SÅ REDOVISAS DET I MEDLEMSBLADET.

Anders Höglund

MORGONGÅVA

Enligt Anderö, Ordbok för släktforskare, är morgongåva eller morgongift brudgummens gåva till bruden morgonen efter bröllopsnatten, vanligen bestämd redan vid trolovningen, då löftesman gick i borgen för gåvan.
Enligt Bonniers konversationslexikon, härstammar morgongåvan från gammal germansk rätt som en brudgummens personliga gåva till sin brud, ett slags vederlag för hemgiften. Morgongåva var enligt äldre svensk rätt den andel i mannens giftorätt och enskilda egendom, som hustrun eller undantagsvis hennes arvingar i vissa fall erhöles vid äktenskapets upplösning. Morgongåva till anka utgick endast, om makarna vid mannens död ej hade några barn. Genom lagen om makes arvsrätt den 11 juni 1920, som för vissa fall stadgar

arvsrätt makar emellan, upphävdes bestämmelserna om morgongåva.

LIVGEDING

Livgeding eller morgongåva kallades i Sverige de områden, varav en drottning vid förmalningen tillförsäkrades inkomster till underhåll, om hon bleve anka. Enligt Magnus Erikssons landslag skulle livgeding givas med samtycke av rådet och finge ej bestå i "hus eller faste" men val i land och gårdar. Livgeding innehades som lan under kronan. År 1720 förbjöds utdelandet av livgeding i form av lan och land. Så långt Bonniers konversationslexikon. Anderö konstaterar kort och gott om livgeding: före 1720 ett område avsett för änkedrottningens underhåll.

SVERIGES SLAKTFORSKARES RIKSFÖRBUND I VARDANDE

Nedanstående är hämtat ur GF-Aktuellt, nr 69. Innehållet är det samma som i brev meddelats alla landets slaktforskarföreningar. Du som vill ha en direkt kontakt med Interimsstyrelsen, kan skriva till Sveriges slaktforskares Riksförbund Interimsstyrelsen, Box 2029, 103 11 Stockholm.

Under senaste åren har intresset för slaktforskning i Sverige ökat starkt. Sedan 1980 har det faktiskt bildats mer än 50 nya slaktforskarföreningar i landet.

Interimsstyrelsen för det blivande riksförbundet har lyckats etablera kontakt med mer än 80 föreningar. Dessa har ett sammanlagt medlemstal på över 17.000. Även om flera av dessa sannolikt är medlemmar i mer än en förening tror vi dock att det verkliga antalet slaktforskare i landet ligger kring 20.000.

Flera faktorer har bidragit till detta ökade intresse. Alla nya, och gamla, slaktforskarföreningar är en fin stimulans för både tidigare och nya forskare. Kurser i studieförbundens regi samt ett antal nya mer lättillgängliga böcker om slaktforskning har också betytt mycket för denna utveckling. Sedan tillkommer den moderna tekniken med mikrofilmer, fiche och datorer.

Men denna snabba utveckling har också medfört en rad nya problem som drabbar slaktforskare och försvårar deras möjligheter till fortsatt forskning. Den främsta orsaken är de besparingar som anbefallts inom de statliga myndigheterna och inom biblioteken som lett till en försämrade service till slaktforskare.

Interimsstyrelsen ser det som en mycket viktig uppgift för det blivande riksförbundet att i framtiden bevaka dessa frågor. Vi kommer att göra en lista över svårigheter som slaktforskare kan komma att drabbas av. Vi kommer också att senare, ev under hösten, gå ut med en enkät till slaktforskare för att få hjälp med de frågor som riksförbundet bör arbeta med.

Vi kommer också att söka samarbete med andra organisationer som t ex Riksförbundet för hembygdsvärd för att få ökad tyngd i de argument som ska framföras till ansvariga myndigheter.

Under de diskussioner som interimsstyrelsen haft, har klart framkommit behovet av ett aktivt handlingsprogram tillsammans med kraftig marknadsföring. Externt måste riksförbundet vara berett att bevaka arkivens och bibliotekens

service samt utvecklingen av fiche och mikrofilm på för forskarna acceptabla villkor. Förbundet bör också i massmedia, hos studieförbundet m fl intressenter följa och bevaka slaktforskningens villkor och möjligheter.

Den interna marknadsföringen till alla slaktforskarföreningar måste inriktas på olika slag av service. Bland de åtgärder som diskuterats i interimsstyrelsen är t. ex. framtagande av ett modernt utbildningsmaterial, utökade kontakter mellan förbundets föreningar, samordning av lämpliga föredragshållare samt försäljning av böcker mm till rabatterade priser. Naturligtvis blir det också en viktig uppgift att medverka till att det bildas flera slaktforskarföreningar.

Det är också självklart att ju fler slaktforskare och föreningar som står bakom det blivande förbundet desto större slagkraft kan förbundet få. Vi hoppas därför att många av de föreningar som ännu ej har tagit ställning, kommer att göra detta så snart som möjligt.

En av de frågor som är viktiga för det blivande förbundet är ekonomin. Det visade sig redan under de möten som hölls på olika platser i landet under det förberedande stadiet. Vad kommer det att kosta att ansluta sig? Det slutliga beslutet ska naturligtvis tas av den blivande förbundsstämman sent i höst. Men interimsstyrelsen, som har klart för sig betydelsen av denna fråga, har diskuterat olika förslag.

Det som vi i styrelsen hittills stannat för skulle innebära, att en förening som ansluter sig till förbundet betalar 5 kr för varje medlem i den egna föreningen. Denna avgift innebar då att föreningen får rätt till representation vid förbundsstämman. De enskilda medlemmar som vill få en personlig service av ungefär samma slag som GF i dag erbjuder sina medlemmar betalar därutöver en serviceavgift på ca 50 kr.

De kalkyler som interimsstyrelsen gjort bygger på att de ca 5.000 medlemmar som i dag betalar för denna service hos GF kommer att fortsätta med detta i det nya förbundet.

Johan von Sydow

▶▶▶ EN DAG I NORDMARKEN ◀◀◀

Alla medlemmar ar välkomna till en dag i Nordmarken, lördagen den 31 maj.

Klockan 10.00

SAMLING PÅ BIBLIOTEKET I ÅRJÄNG.

Bibliotekschef Harald Nilsson guidar. Vi får träffa vår värd för dagen, Gösta Johannesson, Holmedal och vår kontaktman Stig Blom, Blomskog. Och vi träffar VARANDRA!

Klockan 11.30

LUNCH

Gemensamt på Trollbarens Restaurant och till självkostnadspris.

Klockan 12.30

AVFARD TILL HOLMEDAL

Hembygdsgården, Holmedal. Har möter vi Bo Sandström, präst, släktforskare och Karl XII-kännare.

KAFFE

Vi gör ett besök i Karl XII-stugan.

Dagen avslutas med ett besök i HOLMEDALS KYRKA tillsammans med Bo Sandström.

Samåkning sker i bil, då blir vägen inte så lång, och priset delat med fyra. För Er som saknar resällskap eller önskar ställa bilen, sker gemensam avfärd från parkeringen vid Grums Bibliotek, kl. 08.45.

ANMÄLAN OCH FÖRFRÅGNINGAR tar Ingrid Johansson emot på tel. 0555/12131.

▶▶▶ VI RESER TILL VÄRMLAND ◀◀◀

Ovanstående rubrik finns att läsa i MGF-Nytt (medlemsblad för Midalva gen. förening i Sundsvall). MGF:s medlemmar kommer till Karlstad 6-8 juni för ett besök på Biblioteket och Gamla Badhuset.

Lördagen inleds med ett besök på Länsbiblioteket, med det s k Värmlandsrummet. På eftermiddagen ar det Gamla Badhusets tur.

Lördagskvällen tillbringas på Scandic Hotell, dit Värmlands Släktforskarförenings medlemmar också ar välkomna. Dar äter vi middag, och utbyter tankar och erfarenheter föreningarna emellan.

Du som ar intresserad att komma till vårt samkväm med MGF, hör av Dig till Anders Höglund, tel. 0550/81525 senast den 18 maj.

TAG DETTA TILLFÄLLE TILL SAMTAL MED ARBETSVANDRARNAS ÄTTLINGAR. DU KOMMER INTE ATT ÄNGRA DIG!

FADER OKÄND

Problemen kring hur man gör om man stöter på en "fader okänd" har tagits upp vid ett flertal tillfällen. Vi planerar en "gagg-träff" med detta tema antingen den 20 eller 27 september. Ulf Nilsson, kunnig på området, har lovat att inleda träffen. Boka tills vidare bägge dagarna. Du får senare besked om dag, tid och plats.

NYA STYRELSEN

VSF:s styrelse för 1986 består av:

Ordförande: Anders Höglund, Kristinehamn
Vice ordförande: Ingrid Johansson, Grums
Sekreterare: Anette Stenback, Hagfors
Kassör: Lars-Gunnar Sander, Forshaga
Ledamöter: Eivor Lantz, Hammarö
Ingvar Dahl, Arvika
Carl-Fredrik Holmer, Karlstad
Suppleanter: Torun Mossfeldt, Karlstad
Berit Olsson, Forshaga
Kenneth Larsson, Arvika
Maj Andersson, Sysseback

MEDLEMSAVGIFTEN

Många har ringt och skrivit för att fråga om nar medlemsavgiften ska betalas. Till svar denna gång, och för kommande år, meddelas att vi inte kan skicka ut inbetalningskort förrän efter årsmötet. Det ar alltså skalet till att inget inbetalningskort kom vid årsskiftet.

FEL I MIKROFILMKATALOGEN

Har Du upptäckt något fel i mikrofilmkatalogerna för Värmland? Skriv några rader till redaktionen, så förmedlar vi det till övriga läsare. Ange så noga det går vad felaktigheterna består i, och vad som egentligen finns på rullen.

ANOR SOKES

Nedanstående brev, översatt från engelska, kom till VSF från Mrs Curtis F (Patricia A) Johnson 1338 Depot Street Calumet, Michigan 49913 USA

"Jag försöker söka min mans förfader i Sverige. Mitt problem är att jag inte vet varifrån i Sverige de kommer. Kan-ske kan Ni hjälpa mig.

Familjerna jag söker är, John E Boström, Charlotte (Mary) Ersson, deras son, Nicholas Emil Boström, född 27/7 1844. De kom till Amerika cirka 1870. Han började arbeta i koppargruvorna i Calumet, Michigan i maj 1874. Ibland använde han namnet Lave.

Jag skulle vilja hitta eventuella syskon, och deras rötter i Sverige.

Nicholas var min mans farfars far.

Jag är tacksam för all hjälp jag kan få."

Patricia Johnson

Ytterligare ett brev från Amerika, som redovisas i sammandrag. Det kommer från John W Grans Jr

6901 Old Sauk Road

Madison, Wisconsin 53717

USA

John Grans är angelägen att komma i kontakt med någon med anknytning till slakterna Levin och Molithaeus. Han skriver: "My great-grandmother on my mother's father's side of the family was Anna Eleonora Olsson-Levin, född 11/7 1866 i Skillingmark. Hon är ättling till biskop Mathias Marci Molithaeus, en gång biskop i Mariestad. 1871 flyttade hon och hennes föräldrar till Norge, där hon gifte sig med min great-grandfather, Gustaf Hjalmar Hultgren, född 16/2 1865 i Norrköping. De emigrerade till USA 1922.

Jag har lyckats ganska bra med att sätta samman antavlan med hjälp av boken Levinska Slakten - Västra Värmland.

Slakten har funnits i Skillingmark och Köla, Holmedal och Blomskog. Från Holmedal och Köla saknas en eller två generationer som bevisar sambandet med biskop Molithaeus."

Om jag får kontakt med någon som kan hjälpa mig, är jag naturligtvis villig att dela med mig av vad jag forskat fram.

John W Grans Jr

NÄR BRÄNNARSJUKAN HÄRJADE I NORD-MARK

Av Ulf Nilsson

För nära 250 år sedan härjades forna Nordmarks socken av en mycket dödlig sjukdom som kallades brännarsjukan.

Församlingens dåvarande präst har i en kyrkobok från 1700-talet infört en berättelse därom, som han avslutar med orden: "Hvilket för efterkommanderne upptecknas af Christian Gunnarsson".

I denna berättelse beskriver han att sjukdomen pågick åren 1742 och 1743. Den som drabbades fick het feber och yrade. Om läkemedel och god skötsel ej insattes blev den sjuke död inom åtta dagar. Sjukdomen var så smittsam, att om den blott kommit in i ett hus slapp ingen undan utom små barn som diade.

Under perioden 1731 - 1741 var den genomsnittliga dödssiffran i Nordmark 26 personer per år. Antalet invånare i församlingen var då drygt 1000 personer. Men 1742 steg dödssiffran till mer än det tredubbla - 88 personer avled det året, och 1743 var det 79 personer som avled i församlingen. Bland dessa befann sig min farfars farfars farfar, Eric Ericsson-Måndag i Backarna, ett par km öster om Sjalphyttan.

Brännarsjukan var gångbar även på andra orter, exempelvis i Uppsalatrakten där den fick namnet Uppsalafeber.

Ovanstående är ett utdrag ur en & d, skriven av Ulf Nilsson, och införd i Filipstads Tidning, inför stadsarkivarie Bror Erik Olssons föredrag den 12 april. (Se även nästa sida)

För den som vill veta mer om gamla sjukdomsnamn och deras betydelse, rekommenderas Gunnar Lagerkrantz' bok Svenska sjukdomsnamn i gångna tider.

Helig tall tandvarksbot i forna tiders folktro

Släkt- och personhistorisk forskning är en populärvetenskap som på de senaste åren kommit att betecknas som denna tids största **folkrörelse**. Ett behov att utöver tillgänglig litteratur fördjupa sig i ämnet har blivit **allt** mer **påtagligt**. För ett par år sedan bildades Värmlands **släktforskar**förening, som bland annat genast grep sig an uppgiften att genom föredrag och kurser försöka berika släktforskarnas vetande och **kunnande**.

I samarbete med studieförbundet Vuxenskolan har släktforskarföreningen redan genomfört en rad **sådana** arrangemang på olika platser i Värmland, och i lördags var turen kommen till **Filipstad**. På biblioteket **kåserade** då stadsarkivarien i Eskilstuna, fil lic Bror Erik Olsson över **ämnet** "Våra gamla sjukdomsnamn berättar".

Ett 25-tal intresserade **åhö**rare från Filipstad, Hällefors, Hagfors och Karlstad fick en intressant och givande inblick i **det** **lynsätt** som man hade på sjukdomar och **krankheter** förr i tiden, om sjukdomars uppkomst och bot och om kloka gummor och gubbars verksamhet. Dessa **ansågs** inneha demoniska krafter och ofta var det mera folktron som hjälpte, än verkan av **åderlåtning**, blodiglar eller örtmediciner.

TANDVÄRKSTALL

Ett uppskattat inslag i föredraget var den skiva av en 200-årig så kallad tandvarkstall som Bror Erik Olsson uppvisade. Genom att glödgga en spik och lagga den mot den verkande tanden drog man ut det onda. När sedan spiken slogs in i en tandvarkstall, trodde man att värken överfördes från människan till trädet — och ve den som dristade sig till att **såga** ner ett **sådant** träd, ty den som så gjorde skulle själv bli drabbad av **all** den samlade tandvärk som överförts dit. Därför fick **sådana** träd också stå kvar i 100-tals år och betraktades som nära nog heliga.

För några år sedan **vågade** man sig på att **såga** ner en sådan tall utanför Lättstugan i Oskarshamn, från vilket trad den förevisade skivan var hämtad. Bror Erik Olsson kunde dock berätta att **Domän**verkets nian, som **sågade** ner trädet inte drabbats av någon tandvärk — i varje fall inte ännu.

KYRKBOKFÖRING

Från mitten av 1700-talet

påträffar släktforskarna prästernas uppgifter i död- och begravningsböcker, där även dödsorsaken börjar anges. **Detta** har sin grund i tabellverkets tillkomst 1749 — det verk som sedermera fick namnet Statistiska **central**byrån. Prästerna **ålades** då att **årligen** insända så kallade **moralitet**stabeller med angivande av inte bara kön och **månad** för dödsfallet, utan även dödsorsak. Men prästerna hade ringa eller oftast ingen **läkarut**bildning och hade sålunda betydande svarigheter att ange dödsorsak. När man väl vet detta framträder därför gamla egendomliga sjukdomsnamn mera förklarliga i **gångna** tiders död- och begravningsböcker.

APOTEKARE

Bror Erik Olsson har blivit känd i vida kretsar för sitt gedigna kunnande om **gångna** tiders sjukdomar. Upprinnelsen här till grundades i en studie-cirkel i **släkt**forskning i Eskilstuna för några år sedan, då kyrkoherden Folke Olsson väckte idén till en **samman**ställning av forna tiders sjukdomsnamn. Apotekare Gunnar Lagerkrantz **tände** omedelbart på det givna **uppslaget** tillsammans med stadsarkiv*

rien och fil lic Bror Erik Olsson.

År 1981 var den entusiastiska gruppen färdig med sitt arbete och kunde utge en **första** upplaga "Svenska **sjukdoms**namn i **gångna** tider". Boken blev snabbt **något** av en klassiker för inte bara forskare inom släkt- och personhistoria utan även för etnologer och **många** andra **läsare** som intresserar sig för **ämnet**. Nu fick **åhö**rrarna också en inblick i verkets tillkomst och om **såväl** bekymmer som **glädje**ämnen, som varit förknippade med utarbetandet av boken.

SLÄKTFORSKARFÖRENING

Efter det uppskattade kasett samlade Ulf Nilsson, som **representant** för Värmlands släkt forskarförening, **en** grupp intresserade **släkt**forskare kring sig och informerade om föreningens verksamhet och **närmast** planerade **arran**gemang. Man diskuterade därvid planerna på en eventuell regional **sammanslutning** av släkt forskare i Filipstadsregionen och ordföranden i Hällefors släktforskar klubb, Olle Grannerud, berättade om Hälleforsklubbens verksamhet.

UN

KLIPP UR FILIPSTADS TIDNING,
TISDAGEN DEN 15 APRIL 1986.
ARTIKELFÖRFATTARE: ULF NILSSON,
FILIPSTAD

§ 1

Föreningens namn är **Värmlands** Släktforskarförening.

§ 2

Föreningens ändamål är att inom Värmland stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning och förena dem, som delar detta intresse.

§ 3

Medlemskap erhåller den, som anmäler sitt intresse för föreningens verksamhet och betalar den årsavgift, som årsmötet fastställer.

§ 4

Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ, och hålls under februari eller mars månad varje år.

§ 5

Årsmötet utser ordförande, fyra till sju ordinarie styrelseledamöter och fyra suppleanter för dessa. Styrelsens mandattid är två år, med växelvis avgång för halva styrelsen vart år. Ordförandes mandattid är ett år.

§ 6

Årsmötet utser två revisorer och en revisorsuppleant, samtliga med ett års mandattid.

§ 7

Årsmötet utser en valberedning på tre personer, varav en är sammankallande. Valberedningens mandattid är ett år.

§ 8

Räkenskaper skall föras per kalenderår och redovisas före årsmötet.

§ 9

Kallelse till årsmötet samt föredragningslista skall utsändas minst tio dagar i förväg.

§ 10

Motion till årsmötet skall inlämnas till styrelsen senast den 15 januari.

§ 11

Rösträtt vid årsmöten **och** andra medlemsmöten utövas av varje närvarande medlem med en röst. Lotten avgör vid lika röstetal i **valfrågor**. Vid lika röstetal i övriga frågor avgör ordförandes mening.

§ 12

Styrelsen sammanträder på ordförandes kallelse. Styrelsen äger fatta beslut, då minst tre ledamöter är närvarande.

§ 13

Styrelsen skall utse kontaktpersoner för föreningen i varje region av Värmland.

§ 14

Styrelsen verkställer föreningens beslut och svarar för de löpande ärendena under mandatperioden.

§ 15

Alla sammanträden protokollförs. Justeringsman utses vid alla möten till att jämte ordförande justera protokollet.

§ 16

Förslag till ändring av dessa stadgar skall i skriftlig form inlämnas till styrelsen minst en månad före årsmötet. Stöd av minst 2/3 av de vid årsmötet närvarande medlemmarna fordras för en stadgeändring.

§ 17

Beslut om föreningens upplösning skall fattas av två på varandra följande medlemsmöten, varav ett är årsmöte. Stöd av minst 3/4 av de vid mötena närvarande medlemmarna fordras för att beslut om upplösning av föreningen kan tas. Sista mötet avgör varthän föreningens samlingar och ekonomiska tillgångar skall överlämnas.

LITE MILITARHISTORIA

I 1600-talets Roterings- och **utskrivningslangder** finns uppgifter om socknarnas manbara befolkning, och den som letar efter rusthållare och rotebönder kan söka i serierna **regementsräkenskaper**, som går fram till 1723, samt Indelningsverk och Jordeböcker, ej att förväxla med jordeböcker i de kamerala arkiven.

Indelningsverket innebar, att de flesta hemman (skatte-, **krono-** och frälse-) indelades i rotar, vilka var och en skulle anskaffa, underhålla och delvis utrusta en soldat eller, i vissa kusttrakter, en båtsman. Gårdar som var stora nog att sätta upp både ryttare och hast kallades rusthåll. De på detta sätt rekryterade förbanden skulle undergå generalmönstring, i regel vart tredje år. Den av kungen utsedde **general**mönstraren skulle fastställa de mönstrades krigsduglighet och granska deras utrustning. Dessa rullor förvaras i två ex vid Krigsarkivet och ett ex vid resp. landsarkiv.

I de tidigare generalmönsterrullorna står knektens nummer inom kompaniet, vilken rote han tjänade för, hans förnamn, soldatnamn, efternamn före anställningen, vanligen patronymikon. Vidare anges ålder och antal **tjänste**år samt från vilket landskap han var. Omkring mitten av 1700 börjar knektens **längd** anges liksom om han var gift eller ej. Från mitten av 1800 anges födelsetid i stället för ålder och så även födelsekommun i stället för landskap. En särskild kolumn med plats för anteckningar om att knekten blivit sårad, fått medalj **e.d.**

Observeras bör även att rullorna rätt ofta anger roteböndernas och rusthållarens namn, varför det ibland finns möjlighet att finna fadern till en viss soldat, som "tjänar för roten" eller till en ryttare, som "rider för rusthållet".

Sitt soldatnamn fick knekten vid generalmönstringen. Omkring 1700 förekom ofta djurnamn eller namn på växter: Mård, Orre, Lilja... Omkring 1800 hänvisade ofta namnet på den rote eller rusthåll som karlen tjänade: hemmanet **Bansbyn - Gans t.ex.** Under 1800-talet - sedan Sverige slutat föra krig - blev namnen i stället alltmer krigiska: Dunder, Svärd, Tapper... →

Vid övergången från patronymikon till familjenamn tog barnen ofta faderns soldatnamn till släktnamn, varför flera olika slakter kan ha samma namn.

Adressen till Krigsarkivet är:
Banérgatan 64
115 88 STOCKHOLM
Tel. 08/7824100

knekttavla från Visnums Kompani, Nerikes Regemente. Soldattorpet där denna tavla satt, beboddes under en lång följd av år av soldater som hette Skotte.

UTNYTTJA DATOR I SLÄKTFORSKNINGEN

Föreningen för Datorhjälp i Släktforskningen (DIS) bildades år 1980 och har idag över 400 medlemmar i hela landet.

DIS har utvecklat programpaketet **DISGEN** för att hålla reda på den egna släkten och **DISREG** för att framställa register över kyrkböcker mm.

Programmen kan köras på flera olika hem- och persondatorer.

DIS utger tidskriften **SLÄKTFORSKARNYTT**.

Fyll i och posta talongen redan idag!

Insändes till: Föreningen DIS,
c/o Bjelkäker, Hassleg. 5,
582 67 LINKÖPING

Jag vill veta mer om DIS

Jag vill bli medlem i DIS
(70 kr per år)

Namn:

Adress:

e.....